

* รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตาม กระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน

จюри ทัพวงษ์* ประสงค์ อุบลวัตร^๒

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ประเทศไทย
ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ประเทศไทย
Corresponding author e-mail: juree.thapwong@gmail.com Tel. 0818611799

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ 2) สร้างรูปแบบ 3) ทดลองใช้รูปแบบ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 153 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่าย ตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลในการทดลองใช้รูปแบบ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 80 คน นักศึกษา จำนวน 160 คน และตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 30 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และตอนที่ 4 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และสถานประกอบการ จำนวน 115 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสนทนากลุ่ม แบบรายงาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 3 องค์ประกอบ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการใช้รูปแบบ 4.1) ผลการรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ จำนวน 16 สาขาวิชา 4.2) ผู้เรียนเข้ารับการรับรองสมรรถนะผ่านเกณฑ์ จำนวน 556 คน และ 4.3) ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน และสถานประกอบการที่มีต่อรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการขับเคลื่อน; ศูนย์มาตรฐานอาชีพ; แนวคิดเชิงระบบ; กระบวนการ POLC; สมรรถนะผู้เรียน

* Received: 2025-10-31, Revised: 2025-12-08, Accepted: 2025-12-08

Driving Model the Occupational Standard Center Through System Approach and POLC Management Process for Enhance Students Competency

Juree Tupwong^{1*} Prasong Ubolwat²

¹Assit. Prof., of Curriculum and Instruction, Graduate Scholl, Western University, Thailand

² Director, Lopburi Technical College, Institute of Vocational Education Central Region 2, Thailand

*Corresponding author e-mail: juree.thapwong@gmail.com Tel. 0818611799

ABSTRACT

The objectives of this research were to: (1) study the current conditions and problem of the Occupational Standard Center; (2) create a model; (3) implement the model; and (4) evaluate the use of the model. This research employed a research and development design. In the first phase, the sample consisted of 153 administrators and teachers, determined using Krejcie and Morgan's table through stratified and simple random sampling. In the second phase, the target group for the focus group discussion consisted of 7 experts selected by purposive sampling. In the third phase, the participants for the model implementation included 80 teachers, 160 students, and 30 company representatives, also selected purposively. In the fourth phase, the informants for evaluating the model were 115 administrators, teachers, and company representatives. The research instruments included questionnaires, focus group discussion forms, and report forms. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The results revealed that: (1) the current conditions of the Occupational Standard Center were at a moderate level; (2) the developed model consisted of three components; (3) participants' knowledge and understanding of the project content were at the highest level; and (4) the evaluation of the model showed that: 4.1) 16 occupational standard centers were certified; 4.2) 556 students achieved competency certification; and 4.3) the satisfaction of administrators, teachers, and company representatives was at the highest level.

Keywords: Driving Model; Occupational Standard Center; Systems Approach; POLC Management Process; Student Competency

บทนำ

บริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจยุค Thailand 4.0 ประเทศไทยมีความต้องการกำลังคนสายอาชีพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยคาดว่าในช่วงปี พ.ศ. 2568-2573 ความต้องการแรงงานสายอาชีพจะเพิ่มจากร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 50-55 ของแรงงานทั้งหมด เพื่อให้การผลิตและพัฒนากำลังคนมีประสิทธิภาพ ภาคการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการเน้นสมรรถนะและทักษะ ที่ตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรม การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานศึกษา ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสนับสนุนทรัพยากร จะเป็นกลไกสำคัญในการแก้ปัญหาการผลิตกำลังคนไม่ตรงตามความต้องการ และส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพแรงงานอย่างยั่งยืน (สุรพงษ์ เอ็มอุทัย, 2564) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบันส่งผลให้วิถีชีวิตและรูปแบบการแข่งขันเน้นการใช้ข้อมูลและความรู้ที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น บุคคลจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการแสวงหาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่ต้องเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงานตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาศักยภาพแรงงานตามยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายอุตสาหกรรม

4.0 มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพแรงงานให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและกลไกประชารัฐ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (ชุมพล คำเทียน และ พิชญญา ยืนยาว, 2563)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และการฝึกทักษะอาชีพระยะสั้นหรือระยะยาว จึงมีแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนากำลังคนตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาสถานศึกษาโดยการขับเคลื่อนนโยบาย การผลิตและพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ตามนโยบายโครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ทันสมัย และสถานศึกษาไม่เพียงแต่พัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศ แต่ยังสามารถร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษา เช่น การทดสอบในระบบการพัฒนากำลังคน มีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถเข้ารับการทดสอบเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานได้โดยสะดวกขึ้น โดยความร่วมมือของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานในสาขาวิชาที่สถานศึกษามีความพร้อม บทบาทสำคัญของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานประการหนึ่ง คือ การดำเนินงานด้านมาตรฐานฝีมือแรงงาน เป็นภารกิจในการขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, 2558) และอีกแนวทางหนึ่งคือ การรับรองมาตรฐานอาชีพ โดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพในประเทศไทยนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับกำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพิ่มศักยภาพของบุคลากร ให้มีความสามารถจัดการมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อให้เริ่มงานได้ทันที ขณะเดียวกันบุคลากรจะมีความรู้แต่ในเชิงวิชาการเช่นเดียวกับในอดีตไม่ได้ ซึ่งในหลายประเทศได้ทำการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพบุคคลซึ่งรู้จักกันดีในนาม "ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ" มาอย่างต่อเนื่องและบางประเทศได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้วเช่นกัน (อัศครัตน์ พูลกระจำง และ วนิตา ฉินนะโส 2560)

วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีการจัดการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และมีทักษะด้านอาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ ปัญหาสำคัญของการบริหารจัดการในวิทยาลัยที่พบและต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ได้แก่ เรื่องคุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพด้านความรู้ ทักษะอาชีพ และความสามารถในการทำงาน ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ และชุมชน การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาต้องฝึกผู้เรียนให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของประเทศ วิทยาลัยได้ตระหนักในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ โดยได้ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และตั้งเป้าหมายการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน การรับรองมาตรฐานอาชีพ จากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี, 2566)

จากข้อมูลและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ฝ่ายบริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเร่งดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาบุคลากร และส่งเสริมสมรรถนะตลอดจนคุณภาพของผู้เรียนที่สามารถใช้

บริการฝึกสมรรถนะวิชาชีพและเข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน มาตรฐานอาชีพ ของวิทยาลัยเทคนิค
ลพบุรี ที่ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อขับเคลื่อน ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา
(Excellent Center) การรับรองมาตรฐานอาชีพ จากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ และ ศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือ
แรงงาน ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ในสาขาวิชาและแผนกวิชาที่มีความพร้อม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำ
การวิจัย เรื่อง รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบและกระบวนการ POLC เพื่อ
เพิ่มสมรรถนะผู้เรียน ของวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี โดยศึกษา หลักการ แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ (Patton &
McMahon, 2014) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต กระบวนการบริหาร POLC (Allen,
1958) ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) ภาวะผู้นำ
(Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling) แนวทางการพัฒนามาตรฐานอาชีพ ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
การพัฒนาศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะผู้เรียนและเป็นแบบอย่างการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับผู้เรียน ให้มีมาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ โดยใช้แนวคิดเชิงระบบตาม
กระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ
POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน
3. เพื่อทดลองใช้และตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วย
แนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน
4. เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประสิทธิผลของผลการใช้รูปแบบการขับเคลื่อน
ศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบ
ตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนวิชาชีพ อยู่ในขั้นตอนการวิจัย (Research: R1) ดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 239 คน ของวิทยาลัยเทคนิค
ลพบุรี รวมจำนวน 244 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน และครูผู้สอน วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน
148 คน รวมจำนวน 153 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และทำ
การสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่าย

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและปัญหาการขับเคลื่อนศูนย์
มาตรฐานอาชีพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท จำนวน 20 ข้อ

1.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความตรง (Validity) ค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ ≥ 0.67 แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำไป
ทดลองใช้กับครูของวิทยาลัยเทคนิคชัยนาทจำนวน 30 คน ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน นำข้อมูลจากการตอบ

แบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการของครอนบาค และค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha $\geq$ 0.80) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.827

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับคืนครบ 153 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ตอนที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน อยู่ในขั้นตอนการพัฒนา (Development: D1) มี 3 ตอนย่อย ดังนี้

2.1 ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ องค์ประกอบการสร้างรูปแบบ

2.2 (ร่าง) รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของรูปแบบ โดยแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ในการสนทนากลุ่ม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ในการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของรูปแบบ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ทั้งนี้เพราะต้องการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาตรฐานอาชีพ โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีประสบการณ์อย่างน้อย 10 ปี และ 2) เป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนด้านอาชีวศึกษาอย่างน้อย 5 ปี

2.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ฉบับที่ 2 แบบวิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

ฉบับที่ 3 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ฉบับที่ 4 แบบสอบถาม ความเหมาะสม ความสอดคล้องของรูปแบบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต หากคุณภาพของเครื่องมือโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับคืนครบ 7 ฉบับ (แบบสนทนากลุ่ม) และ 5 ฉบับ (แบบสอบถามคุณภาพของรูปแบบ) คิดเป็นร้อยละ 100

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ฉบับที่ 2 และ ฉบับที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ฉบับที่ 4 โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน อยู่ในขั้นตอนการวิจัย (Research: R2) ระยะเวลาในการทดลองใช้ ปีการศึกษา 2567 ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ดำเนินการทดลอง ใน 3 องค์ประกอบ (9 โครงการ) เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง วกก่อนและหลัง

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) จำนวน 2 โครงการ ประกอบด้วย 1) หลักการนโยบายการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ และ 2) คณะกรรมการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) จำนวน 4 โครงการ ประกอบด้วย POLC Process ได้แก่ 1) การวางแผน (P) การวางแผนขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ 2) การจัดองค์การ (O) การพัฒนาหลักสูตร และการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 3) ภาวะผู้นำ (L) ภาวะผู้นำครูและนักเรียน และ 4) การควบคุม (C) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ

องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) จำนวน 3 โครงการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) 2) การรับรองมาตรฐานอาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ และ 3) การพัฒนาศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 9 โครงการ แตกต่างกันในแต่ละโครงการ เนื่องจาก เนื้อหาในโครงการแต่ละโครงการมีความจำเป็นในการเข้าร่วมโครงการแตกต่างกันตามสถานภาพ ดังนี้

โครงการที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 5 คน และครูผู้สอน จำนวน 16 สาขาวิชา ๆ ละ 5 คน รวมจำนวน 80 และ ตัวแทนสถานประกอบการที่ลงนามความร่วมมือกับ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 30 คน รวมจำนวน 115 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

โครงการที่ 2-3 และโครงการที่ 6-9 ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 5 คน และครูผู้สอน จำนวน 16 สาขาวิชา ๆ ละ 1 คน ร่วมเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อน รวมจำนวน 21 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

โครงการที่ 4 ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 5 คน และครูผู้สอน จำนวน 16 สาขาวิชา ๆ ละ 1 คน และ ตัวแทนสถานประกอบการที่ลงนามความร่วมมือกับ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 30 คน รวมจำนวน 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

โครงการที่ 5 ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 16 สาขาวิชา ๆ ละ 5 คน รวมจำนวน 80 และตัวแทนผู้เรียนจำนวน 16 สาขา ๆ ละ 10 คน รวม 160 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 240 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจในการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท หากคุณภาพของเครื่องมือโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับคืนครบทุกฉบับ ทั้ง 9 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. ตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประสิทธิผลของผลการใช้รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ผู้เรียน อยู่ในขั้นตอนการพัฒนา (Development: D2) ดังนี้

4.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 16 สาขาวิชา ๆ ละ 5 คน รวมจำนวน 80 และ ตัวแทนสถานประกอบการที่ลงนามความร่วมมือกับ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 30 คน รวมจำนวน 115 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4.2 ผู้ให้ข้อมูล ผลการรับรองสมรรถนะผ่านเกณฑ์ของผู้เรียน จากศูนย์มาตรฐานอาชีพ เก็บข้อมูลจากแบบรายงาน แต่ละศูนย์ ดังนี้ 1) มาตรฐานอาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) 2) ศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน 3) ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ฉบับที่ 6 แบบรายงานผลการรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ

ฉบับที่ 7 แบบรายงานผลการรับรองสมรรถนะผ่านเกณฑ์ของผู้เรียน จากศูนย์มาตรฐานอาชีพ

ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท หากคุณภาพของเครื่องมือโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูของวิทยาลัยเทคนิค ชัยนาทจำนวน 30 คน ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.850

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ครบ 115 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. สรุปผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ (n=153)

ลำดับ	รายการ	x	S.D	แปลผล
1	หลักการ นโยบายการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ	4.10	0.48	มาก
2	คณะกรรมการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ	3.25	0.55	ปานกลาง
3	การประชุมวางแผนขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ	4.02	0.55	มาก
4	การพัฒนาหลักสูตร ร่วมกับสถานประกอบการ	3.15	0.54	ปานกลาง
5	การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ	3.25	0.45	ปานกลาง
6	ภาวะผู้นำครูและผู้เรียน	3.40	0.56	ปานกลาง
7	การนิเทศ ติดตาม การขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ	3.42	0.56	ปานกลาง
8	การประเมินผลการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ	3.30	0.55	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.49	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.49$, S.D. = 0.54) เรียงสามลำดับแรก ดังนี้ ลำดับแรก หลักการ นโยบายการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ มีความชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($x = 4.10$, S.D. = 0.48) ลำดับสอง การประชุมการวางแผนขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($x = 4.02$, S.D. = 0.55) และลำดับสาม กำหนดให้มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.42$, S.D. = 0.56)

2. สร้างรูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ดังนี้

2.1 ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาเป็นรูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน

2.2 (ร่าง) รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ารูปแบบประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) หลักการ นโยบายการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ 2) คณะกรรมการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย กระบวนการ POLC ได้แก่ 1) การวางแผน (P) การวางแผนขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ 2) การจัดองค์การ (O) การพัฒนาหลักสูตร และการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 3)

ภาวะผู้นำ (L) ภาวะผู้นำครูและนักเรียน และ 4) การควบคุม (C) นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 1) ศูนย์ทดสอบมาตรฐานอาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ 2) ศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน 3) ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ผลลัพธ์ (Outcomes) 1) ผลการรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ 2) สมรรถนะผู้เรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบศูนย์มาตรฐานอาชีพ และ 3) ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอนและสถานประกอบการที่มีต่อรูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ

2.3 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของรูปแบบ โดยใช้แบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า สรุปรภาพรวมคุณภาพของรูปแบบ ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($x = 4.45$, S.D. = 0.58) ความสอดคล้อง อยู่ในระดับมาก ($x = 4.48$, S.D. = 0.55)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 9 โครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.70$, S.D. = 0.56) รายละเอียดดังนี้ โครงการที่ 1 หลักการ นโยบายการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.85$, S.D. = 0.55), โครงการที่ 2 คณะกรรมการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.85$, S.D. = 0.55), โครงการที่ 3 การวางแผนขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.55$, S.D. = 0.54), โครงการที่ 4 พัฒนาหลักสูตรและการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.76$, S.D. = 0.56) โครงการที่ 5 ภาวะผู้นำครูและนักเรียนในการเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพ ภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.78$, S.D. = 0.57), โครงการที่ 6 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.65$, S.D. = 0.54), โครงการที่ 7 การพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.70$, S.D. = 0.55), โครงการที่ 8 การรับรองมาตรฐานอาชีพสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.68$, S.D. = 0.59), โครงการที่ 9 การพัฒนาศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ภาพรวมระดับมากที่สุด ($x = 4.65$, S.D. = 0.52)

4. ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประสิทธิผลของผลการใช้รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน ดังนี้

4.1 ผลการรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า ได้รับการรับรองจำนวน 16 สาขาวิชา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ปี พ.ศ. 2567

ลำดับ	การรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ	แผนกวิชา/สาขางาน
มาตรฐานอาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)		
1	-อาชีพช่างเขียนแบบโครงสร้าง ระดับ 4	ช่างก่อสร้าง/สาขางานเขียนแบบและประเมินราคา
2	-อาชีพช่างเขียนแบบสถาปัตยกรรม ระดับ 4, 5, 6	
3	-อาชีพจำลองสารสนเทศอาคาร ระดับ 4 และ 5	
4	-อาชีพควบคุมงานก่อสร้าง ระดับ 4 และ 5	สาขางานผู้ควบคุมการก่อสร้าง
5	-อาชีพช่างสนับสนุนด้านเทคนิค ระดับ 3, ระดับ 4	เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์/สาขาความมั่นคงปลอดภัยทางดิจิทัลส่วนบุคคล
6	-อาชีพช่างโครงข่ายปลายทางด้านใยแก้วนำแสง ระดับ 3 ระดับ 4	สาขาการสื่อสารโทรคมนาคม
7	-อาชีพนักพัฒนาระบบ ระดับ 3 ระดับ 4	สาขาซอฟต์แวร์และการประยุกต์สาขาฮาร์ดแวร์
8	-อาชีพผู้ให้บริการด้านคอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์ ระดับ 3 และ 4	
ศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน		
9	- สาขาวิชาช่างไฟฟ้าในอาคาร ระดับ 1	แผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง
10	- สาขาวิชาช่างควบคุมคุณภาพการผลิตด้านมิติ ระดับ 1	แผนกวิชาช่างกลโรงงาน

ลำดับ	การรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ	แผนกวิชา/สาขางาน
11	- สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ระดับ 1	แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)		
12	- สาขาวิชาเทคนิคการผลิต	แผนกวิชาช่างกลโรงงาน
13	- สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง	แผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง
14	- สาขาวิชาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์	แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
15	- สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน	แผนกวิชาการจัดการโลจิสติกส์ฯ
16	- สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล	แผนกวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

จากตารางที่ 2 พบว่า การรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ ซึ่งวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ได้พัฒนาและรับการประเมินจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้ มาตรฐานอาชีพ จากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) จำนวน 8 อาชีพ ศูนย์ทดสอบสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน 3 สาขา ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) จำนวน 5 สาขาวิชา รวมทั้งสิ้น 16 สาขาวิชา

4.2 ผลการรับรองสมรรถนะของผู้เรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบศูนย์มาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาต่างๆ จากศูนย์มาตรฐานอาชีพ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การรับรองสมรรถนะของผู้เรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบศูนย์มาตรฐานอาชีพ ปี พ.ศ. 2567

ที่	มาตรฐานอาชีพ	แผนกวิชา	ผู้เข้าสอบ	ผ่านเกณฑ์
มาตรฐานอาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)				
1	อาชีพช่างเขียนแบบสถาปัตยกรรม ระดับ 4	ช่างก่อสร้าง	101	97
2	อาชีพช่างเขียนแบบโครงสร้าง ระดับ 4	ช่างก่อสร้าง	79	66
3	อาชีพควบคุมงานก่อสร้าง ระดับ 4	ช่างก่อสร้าง	29	29
4	อาชีพช่างเขียนแบบจำลองสารสนเทศอาคาร ระดับ 4	ช่างก่อสร้าง	9	9
5	อาชีพช่างสนับสนุนด้านเทคนิค ระดับ 3	เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	56	55
6	อาชีพช่างโครงข่ายปลายทางด้านใยแก้วนำแสง ระดับ 3	เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	26	26
ศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน				
7	สาขาช่างไฟฟ้าภายในอาคาร ระดับ 1	ไฟฟ้ากำลัง	100	99
8	สาขาช่างควบคุมคุณภาพการผลิตด้านมิติระดับ 1	ช่างกลโรงงาน	80	80
ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)				
9	สาขาวิชาเทคนิคเครื่องกล	ระบบทวิภาคี	30	30
10	สาขาวิชาช่างก่อสร้าง	ระบบทวิภาคี	-	-

ที่	มาตรฐานอาชีพ	แผนกวิชา	ผู้เข้าสอบ	ผ่านเกณฑ์
11	สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	ระบบทวิภาคี	7	7
12	สาขาวิชาเทคนิคการผลิต	ระบบทวิภาคี	25	25
13	สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง	ระบบทวิภาคี	33	33
รวมทั้งสิ้น			575	556

จากตารางที่ 3 พบว่า การรับรองสมรรถนะของผู้เรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบศูนย์มาตรฐานอาชีพ ภาพรวม จำนวน ผู้เข้าสอบ 575 คน ผ่านเกณฑ์ 556 คน คิดเป็นร้อยละ 96.70

4.3 ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน และตัวแทนสถานประกอบการ ที่มีต่อรูปแบบ พบว่า

ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน และตัวแทนสถานประกอบการ ที่มีต่อรูปแบบ (n=115) ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.76$, S.D. =0.57) เรียงลำดับ ดังนี้ ลำดับแรก องค์กรประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ ($x = 4.82$, S.D. =0.57) ลำดับสอง องค์กรประกอบที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า ($x = 4.75$, S.D. =0.58) และลำดับสาม องค์กรประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต ($x = 4.70$, S.D. =0.55)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นผลเนื่องจากการดำเนินการขับเคลื่อนต้องมีกระบวนการที่ชัดเจนและมีมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ คำบง ยักษ์โธสง (2565) ทำการศึกษาเรื่อง ผลสำเร็จการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในสถานประกอบการ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 โดยมี วัตถุประสงค์ ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาด้านการเข้าถึง บริการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ปัญหาด้านการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในสถานประกอบการข้อมูลขาดประสิทธิภาพและการต่อเนื่อง

2. สร้างรูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ดังนี้ 2.1) ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาแนวคิดเชิงระบบและจากการสนทนากลุ่ม ได้ 3 องค์กรประกอบ ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และกระบวนการ POLC ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ใน 4 ด้านได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร ภาวะผู้นำ และการควบคุม ซึ่งมีขั้นตอนชัดเจน สอดคล้องกับ ปุณยศรีศรี เลี่ยมพรมราช (2563) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครูฝึกฝีมือแรงงานและผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครูฝึกฝีมือแรงงาน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ 1) การพัฒนาครูฝึกฝีมือแรงงานให้มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อรองรับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) การบูรณาการเครือข่ายการพัฒนาครูฝึกฝีมือแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การพัฒนาครูฝึกฝีมือแรงงานเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 และ 4) การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูฝึกฝีมือแรงงานมีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ 2.2) รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ พบว่า รูปแบบประกอบด้วย องค์กรประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า องค์กรประกอบที่ 2 กระบวนการ และ องค์กรประกอบที่ 3 ผลผลิต และผลลัพธ์ เป็นรูปแบบที่ดี มีกระบวนการบริหารจัดการสู่เป้าหมาย สอดคล้องกับ อรรถพล จันทรสมุทร (2565) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพอัจฉริยะในประเทศไทยพบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมระดับมากและสามารถประยุกต์ติดตั้งทำงานได้ และ 2.3) การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของรูปแบบ พบว่า สรุภาพรวม มีความเหมาะสมและความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้เพราะ รูปแบบที่สร้างขึ้น มีองค์ประกอบที่เหมาะสม เนื้อหาวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศูนย์ทดสอบ สอดคล้องกับ วิศิษฐ์ ดวงหัตถ์ และคณะ (2566) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการประเมินมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชา เทคโนโลยียานยนต์ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าความเป็นไปได้ และ ความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก

3. การทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 9 โครงการ ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ รายละเอียดในแต่ละโครงการมีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ สอดคล้องกับ ธวัชชัย ดวงคำ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกที่ประสบความสำเร็จจากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้รับการฝึกมีกระบวนการเรียนรู้ คือ การ

เรียนรู้จากเอกสารหนังสือ การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนร่วมสาขาช่าง เป็นการเรียนรู้จากการถ่ายทอดประสบการณ์ที่สะสมสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินผลการใช้รูปแบบ ดังนี้ 4.1) ผลการรับรองศูนย์มาตรฐานอาชีพ วิทยาลัยเทคนิคพบุรี ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า ได้รับการรับรองจำนวน 16 สาขาวิชา ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูผู้สอนในแต่ละแผนกวิชา ร่วมกันพัฒนาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สอดคล้องกับ อังสุภัสร์ ละมุลตรีพล (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบในการจัดตั้งศูนย์รับรองคุณวุฒิวิชาชีพนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ พบว่า ปัจจัยความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยภายนอกองค์การ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน 2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการของศูนย์สอบ ส่วนแนวทางสำหรับการจัดตั้งศูนย์ฯ มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบกำกับดูแลการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ 4.2) การรับรองสมรรถนะของผู้เรียนผ่านเกณฑ์ การทดสอบศูนย์มาตรฐานอาชีพ ภาพรวม จำนวน ผู้เข้าสอบ 575 คน ผ่านเกณฑ์ 556 คน คิดเป็นร้อยละ 96.70 เนื่องจาก ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะวิชาชีพและความรู้ด้านวิชาการเป็นอย่างดี จนสามารถผ่านการทดสอบได้รับการรับรองสมรรถนะในสาขาวิชาชีพของตน ซึ่งสอดคล้องกับ วรนิภา เทียนบุชา (2559) ได้วิจัยเรื่อง การติดตามผลผู้สอบผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ พบว่า เหตุผลที่สำคัญต่อการเข้ารับการทดสอบมาตรฐาน ได้แก่ ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อความมั่นคงทางอาชีพเป็นที่ยอมรับของลูกค้ำ เป็นที่ยอมรับของนายจ้างและเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน และสอดคล้องกับ Lengnich-Hall & Aguinis (2012) ทำการศึกษาเรื่อง คุณค่าของการรับรองทรัพยากรบุคคลคืออะไร พบว่า การรับรองคุณวุฒิเป็นการยกระดับความเป็นมืออาชีพ แรงจูงใจในการทำงาน และค่าตอบแทนที่สูงขึ้น 4.3) ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน และตัวแทนสถานประกอบการ ที่มีต่อรูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะ รูปแบบมีกระบวนการที่สามารถดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ขั้นตอนชัดเจน นำสู่การปฏิบัติตรงตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ อรัญญา พิสิฐเกษม (2564) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบประเมินมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพอาจารย์สาขาวิชาด้านธุรกิจการบินในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ผู้ใช้รูปแบบมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

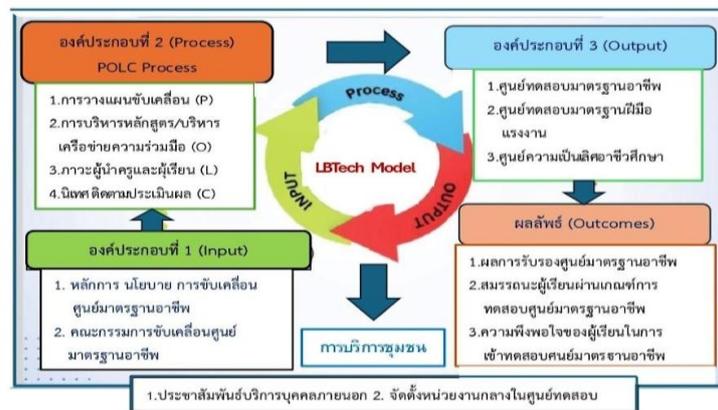
- 1.1 ส่งเสริมกลไกในการทดสอบศูนย์มาตรฐานอาชีพแต่ละศูนย์ ควรกำหนดหัวข้อ และข้อมูล
- 1.1 ส่งเสริมกลไกในการทดสอบศูนย์มาตรฐานอาชีพแต่ละศูนย์ ควรกำหนดหัวข้อ และข้อมูล รายละเอียดที่เพียงพอแก่ผู้สอบ มีรายละเอียดแต่ละหัวข้ออย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ทดสอบสามารถเตรียมตัวในการสอบได้
- 1.2 จัดระบบฐานข้อมูลให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาใช้บริการในการทดสอบสมรรถนะ มาตรฐานอาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพวิชาชีพของตน และเป็นการประชาสัมพันธ์ในการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มากขึ้น
- 1.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับความเป็นไปได้เชิงปฏิบัติ (feasibility) ขององค์ความรู้ใหม่ ควรได้รับการสนับสนุน เช่น งบประมาณ บุคลากร และการเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ผลงานมีศักยภาพในการขยายผลเชิงนโยบายระดับประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์มาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีความชัดเจน นำสู่การปฏิบัติ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเพิ่มสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยเฉพาะช่างอุตสาหกรรม แต่จากการศึกษาได้พบองค์ความรู้ใหม่ การดำเนินการของศูนย์ทดสอบ และความชัดเจนของรูปแบบการทดสอบ 2 ประการ คือ 1) ด้านการบริการชุมชน ควรมีการกระจายการบริการของศูนย์ทดสอบให้กับประชาชนหรือชุมชนได้เข้ามาใช้บริการ โดยการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และ 2) จัดตั้งหน่วยงานกลางการดำเนินการของศูนย์สอบ และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อรับผิดชอบกำกับดูแลและประสานงานการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพของศูนย์ทดสอบในสถานศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ของรูปแบบการขับเคลื่อนศูนย์มาตรฐานอาชีพ ด้วยแนวคิดเชิงระบบตามกระบวนการ POLC เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2558). *หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานในแต่ละระดับ*. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน.
- คำบง ยักไธสง. (2565). *ผลสำเร็จการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในสถานประกอบกิจการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 กรณี : สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 7 อุบลราชธานี*. <http://library.dsd.go.th>
- ชุมพล คำเทียน และ พิษญาภา ยืนยาว. (2563). *สมรรถนะครูผู้สอนอาชีวศึกษาด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ในยุค 4.0 การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 12 (9-10กรกฎาคม2563)*. (น. 2837- 2845). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ธวัชชัย ดวงคำ. (2559). *การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกที่ประสบความสำเร็จจากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชูรัตน์ เลี่ยมพรมราช. (2563). *กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครูฝึกฝีมือแรงงานและผู้เข้ารับการฝึกอบรม ฝีมือแรงงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรนิภา เทียนบูชา. (2559). *การติดตามผลผู้สอบผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2566*. งานวางแผนและงบประมาณ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี.
- วิศิษฐ์ ดวงหัตถ์, ปิยธิดา ปัญญา และ อรัญ ชูยกระเดื่อง. (2566). *การพัฒนาแบบการประเมินมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชาเทคโนโลยียานยนต์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3 (4), 663-686.
- สุรพงษ์ เอ็มอุทัย. (2564). *แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษา เพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ*. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1*, 6(2), 3-12.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- อรรถพล จันทร์สมุด (2565). *การพัฒนาแบบการจัดการมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพอัจฉริยะในประเทศไทย*. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (2022)*: มกราคม-มิถุนายน 2565. 52-59.
- อรัญญา พิสิฐเกษม. (2564). *การพัฒนาแบบประเมินมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพอาจารย์สาขาวิชาด้านธุรกิจการบินในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัครรัตน์ พูลกระจ่าง และ วนิตา ฉินนะโสต. (2560). *การพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานพื้นบ้านและงานศิลปหัตถกรรม*. *วารสารวิจัยและพัฒนานวไลยลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(1), 15-25.

- อังสุภัทร์ ละมุลตรีพล. (2561). ปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบในการจัดตั้งศูนย์รับรองคุณวุฒิวิชาชีพนักบริหารทรัพยากรมนุษย์. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 29(2), 188-195.
- Allen L. A. (1958). *Management and Organization*. New York : McGraw-Hill
- Lengnick-Hall, M. L., & Aguinis, H. (2012). What is the Value of Human Resource Certification? A Multi-level Framework for Research. *Human Resource Management Review*, 2(2), 246-257.
- Patton, W., & McMahon, M. (2014). *Career development and systems theory: Connecting Theory and practice* (3rd ed.). Sense Publishers.